

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemati nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petit vrst á 4 K, od 20—15 petit vrst á 6 K, večji inserati
petit vrst 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, preklici petit vrst 12 K;
poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
Popust je pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znak za odgovor.

Upravnštvo "Slov. Naroda" in "Naradna tiskarna" Knaflova
ulica št. 8, pričilno. — Telefon št. 304.

Uredništvo "Slov. Naroda" Knaflova ulica št. 8, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema in poštuje in zadostno frankovane.
Rokopisov so ne vrata.

**Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
V inozemstvu 65 par = K 2.60.
Poštnina plačana v gotovini.**

"Slovenski Narod" izlaga v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji:

	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan ..	K 300— celoletno .. . . . . K 480—
polletno	150— polletno .. . . . . 240—
3 mesečno	75— 3 mesečno .. . . . . 120—
1	25— 1 .. . . . 40—

Pri morebitnem povrašanju se ima daljsa naročnina določati.
Novi naročniki naj pošlejo v prvici naročino vedno po nakaznicu.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Dr. Fr. Zbašnik:

Skepticism.*

Nisem eden izmed onih, ki obsoajo in zamerijo vsak skepticizem. Jaz sam nosim v gotovih stvarach precejšnjo dozo skepticizma sabo. Kogar je življenje prevečkrat varalo, je pač nezaupljiv. In tudi o optimizmu in pesimizmu imam svoje posebne nazore. Bili so časi, ko smo na vsakega pesimista zrli kot na nekakega izdajnika. Po mojem mnenju to ni bilo prav. Razloček med optimizmom in pesimizmom vidim v tem, da zre optimist z neko brezskrbnostjo v bodočnosti, pesimista pa bodočnost skribi. Optimizem le prerad prehaja v lahkomšljenost! Trdim, da nam je doslej več škodoval optimizem kot pesimizem — seveda če pesimizem še ni prešel v obupnost in apatijo.

Ne gledam zaničljivo na nikogar, ki ima pri vsaki stvari pomisleke, če se le dajo ti pomisleki utepeljiti in ne izvirajo zgolj iz malkontentstva, ki vse načeloma zaničava, kar ni zraslo na lastnem zeleniku in ki hoče triumfirati za vsako ceno. Jaz za svojo osebo imam trdno vero, da nam v Beogradu vedno nikdar ne bodo hoteli delati krvico in da se Srb nam nasproti ne bo nikdar tako vedel, kot se je Nemec ali Lah, akoravno mi je znano, da se nahaja med srbskim delom našega naroda dokaj šovinistov najhujše vrste. A mislim in upam, da je srbsko ljudstvo po svoji ogromni večini tako zdravo in razumno, da ne bo nikdar dopuščalo in trpelo, da bi delali ti junaki v državi kdaj katerokoli eksperimente v smislu svojih pretenzij in utopij. Navlžic temu pa rad pristajem na željo onih, ki bi imeli radi gotove garancije za to, da se ne bodo interesi enega dela prebivalstva oz. države zapostavljali interesom drugega dela in da ne nastane morda sčasoma med posamnimi plemenami naroda razmerje kot med zmagovanci in premaganci. Kakor rečeno, jaz se kaj takega absolutno ne bojim, a če so taki, ki se boje — in taki glasovi se pogosto čujejo — potem mislim, da je v eminentnem interesu države same, da storí vse, kar je v njeni moći, da dokaže neupravičenost takih bojaznih, še bolj na, da izvije orožje onim, ki bi hoteli tako bojazen morda izkorisčati v posebne namene...

V podrobno razpravo o tem, kake naj bi bile one garancije, se tu

* S tem člankom se v celoti ne strinjam, zlasti ne s tistem delom, ki govorji o ministrstvu kraljan. V tem ozira si naši načrti direktno na nasprotje! Ostavimo ministru kraljane žalostnega spomina lepo v grobu in še marsikaj drugega, kar spočinjava na Avstrijo.

Uredništvo.

Gledališče, občinstvo, kritika in drugo
(Konec.)

Drama, poezija sploh, je pa tako široka umetnost, da se obrača do vsega, komur je dana človeška govornica. Seveda s tem ni rečeno, da jo najjavno presoja kdorkoli. Ali vsak splošno izobražen, čuteč človek, ki je mnogo bral, mnogo videl in na najrazličnejših poljih kulture mnogo premisljeval, je gotovo zmožen, soditi o dramatskih delih in dramatskih predstavah.

In vsaj nekoliko take podlage imajo sicer — rad priznavam — popolnoma brezpomembna oseba vendarle. Vsač toliko, kakor 90% drugih, ki se nečajo z enakim delom. Tudi ne verjamem, da bi bili vsaj najbolj znani kritiki prvih evropskih listov vzrastli iz kakih kritičarskih specjalnih študij, nego so to izobraženi in temperamentni ljudje, ki jih je notranji nagon spravil na to polje. Eno k drugemu: Tudi g. arhitekt Kregar ne prineha menda za pisanje o gledališču s seboj drugače za vrste osebnih predpogojev, nego

ne morem spuščati. Kdor ima kako dobro misel, naj jo pove. Morda bi se dolgo to dosegel vsaj deloma na ta način, da bi se ustvarilo za Slovence in Hrvate v Beogradu nekaj takega, kakor so bili v bivši Avstriji ministri deželani. Poslovanje občnih ministrov, ki naj bi imela v stvareh iz dotičnih teritorijev, ki jih zastopata pač tudi sedež in glas v ministrskem svetu, naj bi bilo pred vsem informativnega značaja. Kajti ni dvomiti o tem, da v Beogradu naših razmer in težnji se dolgo ne bodo tako poznali, kakor bi bilo želeti in baš napačno umevanje razmer daje lahko povod za marsikaj, kar se občuti kot krivica. Naj mi nikdo ne oporeka, da opravijo ta posel lahko narodni poslanci. Saj narodni poslanci bodo imeli še vedno dovolj prilike in tudi dolžnosti, da uveljavijo svoje poslanško moč, svoj poslaniški prestiž. Ne, kakor si jaz stvar predstavljam, bi narodni poslanci tega posla ne mogli opravljati. Temu ministrstvu na celu bi morali stati izkušeni možje, najbolje uradniki po poklicu, ki se niso v nobeni politični stranki eksponirali, možje, ki natanko pozna faktične potrebe in odnosa svoje ožje domovine — ki niso na nobeno stran angažirani in katerih sedanje udejstvovanje izključuje vsak dvom o njih objektivnosti. Vse važnejše zadeve, zlasti tudi vse važnejše personalne zadeve iz slovenskih oz. hrvatskih pokrajin naj bi še na centralno vlogo skozi ti ministrstvi, ki bi morali biti v vedeni stiki z resortnimi ministri in imeti skrb za to, da dočinita stvar kie ne zaledi. Ako potreba, bi morali iti resortnim ministrom tudi na roko pri zadevnih rešitvah, ker je znano, da marsikaj dandanes samo zaradi tega v Beogradu obtiči, ker ondi stvari enostavno ne znajo spraviti naprej. Saj to je menda poglavitnega vzroka, da se toliko aktov posuši. Da pa je temu tako, se ne bomo čudili, ako pomislimo, da je postala mala patriarhalna Srbija takoreč kar čez noč velika moderna država! Ti ministri deželani naj bi bili ev. vsaj v gotovem pogledu, odgovorni oblastnim skupščinam onih okolišev, ki jih zastopata, da bi bilo pomirjenje tako tem večje. Taka naprava bi bila tudi za centralno vlogo v dvojnem pogledu ugodna. Prvič bi imela ta vlasta v ministrih deželanih neko zaslonbo pri opravljanju dela, ki se tiče slovenskih in hrvatskih pokrajin, drugič pa bi se na ta način izognila marsikaterim očitkom, ki jih je sedaj budi si po pravici bodisi po krivici izpostavljen.

Jaz; a meni bi še na misel ne prišlo, mu načeloma obredati, že v teoriji, zmožnost za to. Nasprotno, saj on je v stvari iti celo za stopnjo dalje in pisati kritiko o kritiki. Temu mora slediti od moje strani seveda le kritika o kritiki kritike.

Pa mi ni na tem. Opozarijam la, da bi ravnotak, kakor postavlja g. Kregar za vsak moj stavek svoj »zakaj?«, lahko tudi za vsakega njegovega postavil pršanje. To je jasno lahko in ni ga spisa na svetu, ki bi se ga ne dalo na ta način koščkomo zmrzvariti. Na spise g. Kregar prihodnjih še tako lep članek o čemerkoli; stavlja, da mu ga na njegov način, z nepotrebним spravljanjem, ravnotako »uniči«, kakor je on maje. To je posebne vrste dialektika, zmagovalje s črkami — čepav stvar, ki je bila povedana, ostane živa in logična, ukot se je presoja tako, kakor naj bi se ja, t. j. kot enoto.

Kar sem rekel g. Juvanova, to je za vsakogar čisto razumljivo. In gosp. Kregar je vendar zastavil svoj »zakaj?« Pač le zato, ker je svojim prijateljem na ljubo moral v mojem episu najti kar le mogoče neumnega. Pišem

Seveda je to samo tako tja vržena misel, še ne obdelana in nerazčlena... Vsakokar bi se moral stvar še natanko proučiti in preudariti.

Neke vrste skepticizem je tudi to, ako dvorni svetnik Šuklie zahteva da naj se da v državni upravi mesta lajiškemu življu. Gospod dvorni svetnik ima še vedno avstralskoglavaria pred očmi! In še vedno mu tisti v kosteh oni avstrijski orožnik in birič, ki se je že več kot pred 40 leti tako rad, pa tudi tako pogumno obregal obenj. Toda časi so zdaj drugi Boga mi, saj mi, ki zdaj služimo, smo vendar do malih izjem vsemi samo pristni domaći fantje, pravi kmečki sinovi, vsekakor pa sinovi iz te ali ona vrste našega naroda, ki poznamo njegove potrebe, ki čutimo z njim, ga ljubimo in hočemo delati zanj do zadnjega vzdaha, pa naj zmanj potem pri nas centralizem, federalizem, ali kar koli! Sicer pa jaz nikakor nisem nasprotnik lajikov! Nikdar nisem prisegal na spričeval. Se manj pa seveda na doktorske načlove! Če sem gori nekje rekel, da naj bodo politični uradniki po vsej državi akademično izobraženi ljudje, sem storil to le zaradi tega, ker nudijo dovršene študije naposled vendarle nekaj jamstva za sposobnost dotičnika in ker se na ta način vendar le onemogoči oddajanje uradniških mest — kar tako podroko. Znam ceniti tudi jaz lajik! Vem, dostikrat ima neuk človek več pravnega čuta kot jurist! In vem, da so ljudje, ki znajo vse, kar hočejo znati. Zdrav razum, nenavadna načarjenost in velika pridnost teh usposoblja za vse, česar se lotijo. Na ta način je lehko kdo odličenjak v raznih strokah! In nič se ne čudim če vidim, da je bivši izvrstni profesor zgodovine danes izborni večjak v železniških vprašanjih! Pred takimi možmi klobuk dol! Mi jih imamo nekaj, a vse prema!

Jaz torej načeloma nimam nič zoper to, naj ima veliki župan, naj ima če hočete vsak okrajinčevlar ob strani svojih sosedov. Temobilje zanj, tem lažje mu bo odgovor dejati v mnogih stvareh! Saj nekaj podobnega imamo že: okrajinčevlar čez noč velika moderna država! Ti ministri deželani naj bi bili ev. vsaj v gotovem pogledu, odgovorni oblastnim skupščinam onih okolišev, ki jih zastopata, da bi bilo pomirjenje tako tem večje. Taka naprava bi bila tudi za centralno vlogo v dvojnem pogledu ugodna. Prvič bi imela ta vlasta v ministrih deželanih neko zaslonbo pri opravljanju dela, ki se tiče slovenskih in hrvatskih pokrajin, drugič pa bi se na ta način izognila marsikaterim očitkom, ki jih je sedaj budi si po pravici bodisi po krivici izpostavljen.

Za ljudi, ki so toliko poučeni, da jim ni treba vsako stvar razklopiti do zadnjih posledic. In včasih je tudi bolj, če se bralec prepusta, da sam bero nekoliko med vrsticami. Zlasti pri stvareh, ki prizadetom morda niso všeč. To se mi še posebno zdi važno. Saj nočem biti »kritike, ki misli, da je zaščiten«.

Če pa — kakor že povedano — naš igralkstvo sploh ne prenaša, da bi se mu povedalo tudi kaj takega, kar res ni moglo ugasiti, — ne le meni, nego marsikom (vabim nezaklonjeno mi ljudi, da si iz te opazke hitro poslušujejo: Tako torej, Zarnik najprvi prisluškuje, kaj občinstvo govorji, in to je potem »zakaj?«) — potem se vse neha.

Stojim proti vsemu igralkstvu z enako objektivnostjo, pišem brez vsake zlovljivosti. Če jim pa tudi to ni všeč, naj si sami pišejo, kaj so z igro namestili, ne pa seveda kaj so z njim dosegli. Ker slednje vidijo v prvi vrsti le drugi, ne igralci sami.

Da prenehata potem za igralce samo vsaka možnost, slišati in prevariti ka-

rati — mnoga za časa Marije Teresije — kmeta z najstrožjimi kaznimi prisiliti, da je začel krompiri saditi! Kako bi ga naš kmet, pa naj bo že samosten, ali nesamosten, danes, danes po 8 K kilogram prodajal, če bi ne bili tistikrat vročili njegove trme! In v praksi se mi je več kot enkrat prigodilo, da so tisti, ki sem jih hotel dobro, z vso večljeno nastopili zoper mene. Če deli ali manj časa pa so prišli potri in ponižni in prosili, da naj bi vendar tako, kot sem iz boljšega robstva si ne morem mislit, kot da bi moral inteligenčen, dalekovidjen in iniciativen upravni uradnik svoj živ dan zatrdirati v sebi svoje prepričanje, skrivati svoje hotenje, umikati se z svojim znanjem kakemu takemu lajiškemu sovetu na ljubo, ki premotira morda na svetu vse le s svojega ozkorčnega egoističnega vidika. Tudi upravni uradnik je človek, ki mora imeti svojo svobodno voljo, pa še prav mnogo svobodne volje, kakor sem dokeval v svojem prvem članku tega cikla!

Sicer pa škoda, da dvorni svetnik Šuklie ni nekoli natančneje obrazložil, kako si on predstavlja sodelovanje lajiškega elementa pri javni upravi.

Potem bi se dalo o tej stvari še vedno pregovoriti.

Dr. Niko Zupanč:

Bogazsuo brez denarja.

(Ček proti bankovcu.)

Tudi najzvestejši med zvestimi so se nepovoljno dvignili in vložili v »Učiteljskem Tovarišču« z dne 3. nov. 1921 odločen protest proti naraščajoči draginji: Ali nismo sami krivi? Člankar je pravilno izračunal, da se je vse 47.7 krat podražilo, ali kakor pravi prav naš kmet: krona je krajša!

Na eni strani iščemo časopisi v zrcaku naši slablji valuti v preobliku papirnatega denarja, v nepotrebnih milijardah bankovcev, na drugi strani pa isti listi jadujemo v denarni krizi, ki se v tem protestu izračunajo. Če so vse želje, da se izplačilo, ali kakor pravilno izplačilo, ali ne, ali pa je kmetiški bankovci iz listnice ali metalni zlati denar iz možnosti: »Haha, balkanska kultura, diluvijalne razmere! Ali ne veste, da gentleman sploh ne nosi gotovine sebi in izplačuje samo s čekom?« In res, skoraj sem opazil v Angliji, še bolj pa v Ameriki, da se vrši kolosalni, nad stotino milijard oalarjev znašajoč trgovski promet malone brez gotovine denarja, brez bankovcev. Trgovska Amerika izhaja z neverjetno malo množino papirnatega denarja, vsi računi se poravnava z najmodernejšim, najekonomičnejšim izplačilom, — s čekom! Moderni ekonomični bankovci je — ček! Moderno izplačilo čeka izpodriva statinsko in okorno obliko bankovca.

»Ček otvarja novo dobo gospodarskega življenja«, mi je modroval star amerikanski bankir. »Ček znači novo, ekonomično, okraščano in olajšano obliko trgovskega prometa.«

Za časa svoje emigracije v Angliji in Ameriki sem imel dosti prijatelje, družabno občevati z »gentlemenimi, z angleškimi in amerikanskimi bankirji. Bili so proti tujcu, ki za konkurenco ni prihajal v poštev, dovoli odkritosrni in marsikateri se mi je zaupno pobahal z »ženjalnim trikom«. Molče sem opazoval, da se čudil ter prodiral vedno globje v skrivnosti »spekulativnega sveta«, v umetnosti moderne bančne svetlobe.

Kar pa res ni lepo (ne zame seveda) in je nekako konjsko kopito, ki ono, kar gleda iz članka na koncu. Če, če bi drugo ne zateglo, pa dejmo še publiko malo poštarangirati. Konstatiram sem namreč, da so predstave »Ljubezni« naboje polne; dosti bolj so, nego katerakoli druga igra, naj bi se tako lepa in dobro igra. Videti je bilo dokaj obrazov, ki jih sicer nikdar ne vidiš v gledišču. Torej je jasno, da je gotovo del ljudi prišel iskat pikantne senzacije in bi bil naval še večji, če bi se še en akt godil, recimo, v ženski parni kopelji. Zato sem malo ironiziral take vrste ljubezen po gledišču. To pa gotovo nima s predstavo kot tako prav nedoravničevati. A vendar je g. Kregar celo to privilek v svojo »kritiko kritike«. Poglej, občinstvo, kaj uganja s teboj!</

Iz naše kraljevine.

Centralistična enotna organizacija policije. Notranje ministrstvo je odredilo, da se sestavi komisija za izdelavo zakona o organizaciji in unifikaciji policije v vsej državi. Ta komisija se je že sestavila in je bil določen za predsednika pomočnika notranjega ministra Aleksander Miovič. Komisija je že pričela poslovanju ter je razpravljala o vsem gradivu, ki je bil del tega vprašanja že obdelan v raznih časopisih, knjigah in brošurah. Ko bo ta zakonski načrt definitivno izdelan, bo predložen širši konferenci strogovnjakov iz vseh pokrajij države, nakar se bo predložil zakonodajnemu odseku v rešitev. — K temu po-ročilu pristavljam, da prevladuje struja, ki skuša uvesti pri nas francoski sistem v vseh panogah policijske službe. O prednostih tega sistema tu ne razpravljamo, opozarjam pa, da je v kriminalistični stroki neobhodno potrebovno uvaževati tudi druge sisteme, predvsem berlinsko šolo.

— Mezdno gibanje tipografov. Iz Zagreba javlja, da je bilo v nedeljo dopoldne v kinematografu »Olimp« zborovanje grafičnega delavstva, ki se ga je udeležilo okoli 600 oseb in ki je trajalo od 10. do 12^h. Na zborovanju je bila predložena nova plačilna tarifa, ki naj stopi v veljavo s 1. jan. 1922. Obstaja upanje, da bo prišlo z Udrženjem knjigotiskarjev Jugoslavije do sporazuma.

Občutna kazen. V Sarajevu je bil obojen Ivan Bašić na globo 20.000 K., ker je prodajal mleko po 12 mestu po 10 kron.

Neodrešena domovina.

Nered in homatije na Reki. Iz Reke javlja: Nekega dne so prišle na parnika »Budimpešta« in »Panoniac« v tukajšnjem luki tri osebe, oborožene z bombami. Parnika sta imela razviti jugoslovenski zastavi. Te tri osebe pa so zahtevali, naj se zastavi odstranita. Iz strahu je eden izmed mornarjev zadostil njihovi zahtevi na pritožbo kapitana se je jugoslovenska zastava zopet izobesila z vojaškimi častmi. — V soboto 12. t. m. je prišlo na Reki do burnih demonstracij, med katerimi so aneksionistični elementi (fašisti) kakor navadno, napadli in plenili trgovine svojih političnih nasprotnikov.

Občinske volitve v novih pokrajinah se bodo vršile, kakor se sedaj po-roča iz Rima, nepraklino mesec januarja prihodnjega leta. Govorilo se je dolgo časa o preložitvi volitv, sedaj pa je prišla končno tozadevna odločitev.

— Iz Gorice nam poročajo, da je umrl 11. t. m. po dolgem in mučnem trpljenju ga, Frančiška Zorut, roj. Zuchlatti, vdova po pok. nadzoričniku in mati dveh sinov Cirila in Ludvika ter treh hčerk. Pokojnica je bila narodno zavedenia in dobodušna žena. Blag ji spomin!

— Ljudsko štetje. Listi se bavijo z odredbami za razpisano ljudsko štetje. Posebno zanimiv je v odredbah člen 37, ki pravi: »V občinah, kjer prebivajo družine, ki imajo italijansko državljanstvo in imajo občevalni jezik, ki ni italijski, se ta okolnost ugotovi na način, ki bo naveden v navodilih. Teh navodil še od nikoder ni, zato ostanejo najbrže tajna. Gre za občevalni jezik, ki je že pod Avstrijo tako neugodno učinkoval na posamezne narodnosti, izvzemši Nemce. Po tem avstrijskem vzorcu hoče Italija izvesti ljudsko štetje v priključnih pokrajnah in tako znova podati svetu laž o jeziku prebivalstva v teh pokrajnah.

— Nečloveško postopanje z Jugosloveni. V Marezigu v Istri je ustrelil orožnik 39 letnega Ivana Babiča. Za časa volitev so bili med fašisti in domačini številni spopadi. Ljudstvo se je uprlo nečvenemu fašistovskemu divjanju in mrtvi so bležali 4 fašisti. Vršila se je stroga preiskava in v zapor je bilo odpeljanih 16 vaščanov. Ti so še vedno v ječi in kazenske razprave mendaše dolgo ne bo. Ivana Babiča imajo na sumu, da bi se bil udeležil onega napada na fašiste. Poklicali so ga orožniki raditega že parkrat na svojo postajo ter ga tam vselej strašno pretrpli po dolgem zasljevanju. Umevno, da se je Babič na to skrival pred orožniki. Te dni pa so ga zopet iskali. Ker ga niso našli, je eden izmed orožnikov rekel družini, da ga bo umoril, če ne od blizu pa od daleč. Slednjič so vendar iztaknili Babiča. Ko je ta orožnike zagledal je začel bežati, orožniki pa so streličali za njim in en strel ga je zadel v srce. Tako nečloveški je italijanski sistem v Istri. Podane bodo pritožbe na merodajna mesta, ali visoka italijanska gospoda ima za take pritožbe samo posmeh. Ako

bo italijanska vlada nadaljevala s takim postopanjem, ne bo nič čudnega, ako nastane med jugoslovenskim prebivalstvom v Istri odporni utegni imeti za Italijo nevšečne posledice.

Dr. P. V. B.:

The Foreign Language Information Service.*

Okoli 14 milijonov na tujem rojenih ljudi biva v Združenih državah Severne Amerike, od teh kaže 3 milijoni ne razumejo in ne govorijo angleščine in drugi 3 milijoni je ne znajo čitati. Navadno niso priseljeni nič ali celo napačno informirani o novi domovini, in njenih zakonih, predpisih in navadah, o svojih lastnih pravicah in dolžnostih.

V zadnjih tridesetih letih so v Ameriki rojeni gledali s sumom in presodkom na to vedno rastoč število na tujem rojenih priseljencev. Da so se ti nazadnje vendarle assimilirali, je posledica njih živilskega boja v novi domovini.

V zadnjem času pa so nastopili takozvani »amerikanizatorji«. Nasli so, da je priseljenec problem in trdili, da se mora nekaj storiti zanj. Treba ga je »amerikanizirati«, da bo sodeloval z domačinom v skupnem stremljenju za narodno enoto in napredek. Asimilacija priseljencev se pa ne da udejstviti s silo. Pustiti se mora, da se ta proces sam od sebe naravnov razvija. Nalog domačinov je, podprtih v tem procesu priseljencev, da se vživi v zani nove razmere. Zato se je ustanovil v New Yorku informacijski urad, (The Foreign Language Information Service) ki ne služi nobeni propagandi, temveč samo razlaže zakone in ugodnosti dežele, priseljenecu ovladovost in pravice napram vladci. A ta urad ne more tako dolgo čakati, da se priuči jeziku dežele. Dajati mu mora navodila v njegovem lastnem jeziku. Premagati je treba tudi predosedne domačinov napram priseljencu, njih neznanje niedovih potreb in lasnosti, ker bi se na ta način asimilacija resno oviral. Vse to dela ta urad, ki je torej nekak posredovalni urad med dvema skupinama prebivalstva Združenih držav in je seveda strogo in dobesedno nepristranski v vsakem oziru. Njegov princip je, da je izložil iz svojega delovanja vsakoro pravljeno, bodisi versko, bodisi politično, industrijsko ali socialno. Poročila in dejstva se dajejo priseljencu iz uradnih virov brez vsakega komentiranja ali opombe.

Na tri načine deluje ta urad med priseljenimi, prvič z tujjezičnim časopisom, drugič z narodnimi organizacijami in tretji z osebnimi navodili.

Petnajst narodnih odsekov urada daje časopisom, ki izhajajo v Ameriki v jezikih priseljencev, informacije in poročila. Ti odseki so: čehoslovaški, danski, nizošenski, finski, nemški, madžarski, italijanski, židovski, jugoslovenski, litovanski, norveški, poljski, ruski, švedski in ukrajinski. Jugoslovenski odsek vodi časnikar Ivan Mladinec, ki je študiral gimnazijo na Hrvatskem in lekarstvo v St. Louis College in se je udejstvoval pri večini naših velikih organizacij v Ameriki. Med drugimi je tajnik jugoslovenske politične asocijacije in je bil delegat na prvem jugoslovenskem kongresu v Chicagu leta 1916.

Od 40 jugoslovenskih časopisov, ki izhajajo v Združenih državah, jih je urad prejel 35. V času od februarja 1920 do maja 1921 je urad izvršil sledeče delo: v ameriških časopisih, ki izhajajo v tujih jezikih, je izdal 5810 člankov z eni in pol milijona besed, to je nad 1500 časopisnih stolpcov, od teh v jugoslovenskih časopisih 187 člankov s skoraj 60.000 besedami. V »Zajedničarju«, jugoslovenskem časopisu, ki izhaja v Pittsburghu, Pa. so so zavzeli članki informacijskega urada 18% cele vsebine, v »Žurnalju jugoslovenskem dnevniku«, ki izhaja v Los Angelesu v Kaliforniji, na 11%. To je le par števil, ki »govore« o ogromnem delu, katerega vrši ta urad.

To je časopisno informacijsko delo. K temu pride pa še osebno informacijsko delo. Urad je na razpolago priseljencu, ki ne zna angleščko, da mu pomaga v vseh nepriljekah pri občevanju z amerikanskimi oblastmi, n. pr. kar se tiče davkov, naturalizacije, vojnihi zadev, zavarovanj in kompenzacij, priseljevanja, vzgoje, itd. V omenjenem času se je imel baviti urad z 23449 takih problemov. 45.000 narodnih organizacij in društev sodeluje z uradom, to so predvsem dobrovorne in za-

* Tujjezični informacijski urad. Po brošuri tega urada: 15 West 37 th Street, New York City.

varovalne, socialne, godbene, peske in dramatske organizacije. Razven tega so uradniki tega urada v omenjeni petnajstmesečni dobi napravili 280 potovanj po Ameriki v naselbine svojih rojakov, kjer so imeli posvetovanja, predavanja in shode.

Na prošnjo nekaterih narodnosti je dal urad tiskati in je izdal 95.000 brošur v ruskem, ukrajinškem, madžarskem in poljskem jeziku z nastopno vsebino: »Kako so Amerikanci dosegli svobodo«, »Abraham Lincoln«, »Kako je treba skrbeti za zdravje«, »Amerika v vojni in miru«, »Oznanilo ameriškim Madžarom«. Kako se ubrani mo spolnih bolezni. Ena najvažnejših izdanj zadnjega leta je bila Vzroja v Združenih državah v ruskem jeziku.

V angleško amerikansko časopisie skuša urad spraviti prevede-

člankov iz neangleških listov, da pakaže Amerikancem, da so tudi konstruktivni element v javnem življenju. Prvi mesec je izšlo 28 člankov, a to število neprestano raste, marca letos jih je bilo že 159, torej 500% več.

Prav tako je našel urad kontakt in sodelovanje z večino evropskega časopisa. Jugoslovenski tiskovni urad v Beogradu, kakor tudi nievne podružnice v Ljubljani in Zagrebu dobivajo od nečesar direktna poročila in tih oddajajo časopisu. Jugoslovenski odsek urada je na tudi v zvezi z dvajsetimi najbolj znanimi in vplivnimi jugoslovenskimi vzgojiteljem, državnim in časnikarjem.

Stevilke in dejstva govoré. Priznati se mora Amerikancem, da so najagilnejši in najbolji praktični narod, nedosegliivi predvsem, kar se tiče organizacije.

„Med branjeve je Šel . . .“

Namreč prof. Ilieš. In kdaj? Tako, ko je predaval v Litiji. Bilo je to 23. oktober.

Rekel je onz besedo ljubljanski vsečiliški profesor ter o tem ocenil mene in — sebe.

Pravdal sem na učiteljšču, na gimnaziji in na vsečilišču, govoril sem pred množicami in pred majhnimi zbori napovedal sem v velikih mestih in v malih krajevih. Kar sem mogel in znal, to sem dal; kar so zeleni čuti, to tem sem skušal govoriti. Mislim sem, da izpoljujem svojo človeško in nacionalno dolžnost, če služim svojemu bližnjemu s tem, kar premoredem.

Ne bojim se, da bi tako branjevstvo bilo škodljivo. Morda škodi meni, ali publiku ne. Vsečilišča smatrajo dandanes po celem svetu za svojo naložo, da se žirijo med širšo sloje, da njega profesorji stopajo s svojih kateder ter predavajo ljudstvu na najponosnejši način. Zagrebško vsečilišče vrši to naložo zdaj že več let čisto odličen. Na ljudskem vsečilišču je letos zavzet vsak dan zvečer predavanje, celo kurzi so. In to bo trajalo v dveh dobro naprej organiziranih semestrih do Velike noči.

Mislim zato, da sem razumel čas, če sem řel mej — branjeve. Nisem zarel,

Dnevné vesti.

V Ljubljani, 15. novembra 1921.

— Kaj bo z ljubljanskim Dopisnim uradom? Ljubljanski Dopisni urad je bil osnovan po prevratu. V najtežjih časih je izvrševal svojo naložo in si pridobil za slovensko novinstvo brez dvoma mnogo zaslug. Že prejšnja leta so opetovano hoteli Dopisni urad odpravil, no, končno se je vselej se posrečilo rešiti to institucijo. Pred tedni pa je zopet došla vest, da bo Dopisni urad razpuščen in se jo ta ukrep utelejivelj na tem, da je treba v državni upravi — štediti. Pravijo, da prenega Dopisni urad s poslovanjem 1. januarja prihodnjega leta. Ne vemo, v koliko odgovarja ta vest resnici, menimo pa, da ni v državnem in ne v narodnem interesu, ako se institucijo, ki že tri leta kolikor toliko uspešno vršila svojo naložo, odpravi kar preko noči, ne da bi se istočasno skrbelo za primereno nadomestilo. Doslej je bil Dopisni urad podrejen ministerstvu notranjih del, ki bi se ga bilo rado, da je zdana otrešlo. Zato se je pred tedni v eni izmed sei ministrskega sveta sklenilo, da bo ministerstvo za notranja dela opustilo to institucijo in jo prepustilo ministerstvu zunanjih del. Proti takšni spremembni nismo vseeno, ali je podrejen dopisni urad temu ali onemu resoru, ugovarjati pa moramo proti temu, da bi se ta urad kar enostavno odpravil. Z velikimi težavami in z nemalimi žrtvami je bil Dopisni urad v Ljubljani ustanovljen, zato nikakor ne gre, da bi se samo z eno potoko peresa stopalo preko njega na dnevni red. Da so z vzdrževanjem tega zavoda združeni stroški, je samoobsebni razumljivo, vendar pa ti stroški niso takšni, da bi jih z lahkočno izmoglo državna blagajna. Ako ima država za druge mani potrebe stvari dovoli denarja, bo ga naša tudi za Dopisni urad, pri čemer je docela podrejena pomena, ki gredo ti stroški na račun tega ali onega ministerstva. Nedavno tega je bil v Ljubljani šef beogradskega presbereuna, ki je pač osebno prepričal, da ljubljanski Dopisni urad razmeroma dobro funkcioniра in da je v Ljubljani potreben. Zato je tudi izrazil odkrito svoje mnenje, da ne kaže takšne naprave, ki je sad dolgoletnih naporov. porušiti kar preko noči. Bili smo torej prepričeni, da Dopisni urad samo spremeni svojega gospodarja, inače pa bo poslovil kakor doslej. Toda zdi se, da so na delu upliv, ki hočajo za vsako ceno imeti glavo Dopisnega urada. V čegavem interesu? Menimo, da ima o korespondenčnem uradu v prvi vrsti pravico govoriti novinstvo, kateremu pa ne more biti vseeno, da se sklene o odpravi tako važne naprave, kakor je Dopisni urad. Od poznejšega predstavitev našega časopisa. Našo novinstvo ima sedaj besedo in ta beseda mora tudi obvezati.

— Proslava uedinjenja dne 1. decembra. Jugoslovensko novinarsko udruženje, sekacija Ljubljana,

priredi ob prilikli občetnicke uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev

dne 1. decembra t. l. v veliki dvorani hotela »Union« velik koncert

Zveze ljubljanskih pevskih društev, pri katerem sodelujejo vse ljubljanska pevska društva, onerne moči in orkester Dravske divizijske oblasti.

To bo gotovo najlepša in najpomembnejša proslava uedinjenja

1922 ali pa še le maja 1923 suha in uporabna. V vlažna stanovanja vendar ne bo nihče hodil!

Sodišče brez razsvetljave. Iz Maribora nam pišejo: Našo tozadovno vest treba v tisku izpopolniti, da je tvrdka Melličtrojca bila primorana delo ustaviti tič ob zaključku, ker so v Beogradu določili, da smojo stroški značati samo 29.000 krov, tvrdka pa je za pogojni 32.000 krov prevzeto delo valed nepričakovanih ovin prekoracila na 70.000 krov. Tvrdko je bila zadovoljna z dogovorenim značkom, za ostalo bi počakala. V Beogradu pa so vztrajali na tem, da se fond 29.000 krov ne sme prekoraciti in je delo ustaviti. Okrožno sodišče se je že obrnilo na višjo oblast s priznalom, kolike cene je stana napravljava električne in Fale kakor določanja iz mestnega podjetja (diferenca za 36 K pro kilow. uro). Ali in kdaj bo Beograd to uvidel, še ni znano. Mučno je za sodnike, kadar se vrše razprave tudi na večer, ko si morajo pomagati s svečami. Treba bi bilo samo še par dni in nova razsvetljava bi bila izvršena.

Izobrazba babic. Za letosni babiški učni tečaj na državnih babiški šoli v Ljubljani se je priglasilo nad 100 prosilk, spredeti pa jih je bilo mogoče samo 40, ker ni dovolj prostora niti za internat niti za šolske sobe. Pri sprejemu se je oziralo v prvi vrsti na proslike iz onih okrajnih glavarjev, kjer primanjkuje izučenih babic. Pomankanje dobrih babic je posebno veliko v Prekmurju in v brežiškem okraju. Internat je nastanjen v nekdanji prisilni delavnicu in ima prostora za 36 posteli. Večina učenc dobiva internatu poleg brezplačnega stanovanja tudi brezplačno hrano. Ker je upravičeno upanje, da prede asil na Star poti kmalu v last Zdravstvenega odseka, bo mogoče prihodnje leto boljše preskrbeli za babiški narasci. Tudi z ozirom na odgojo dobre, na modernem zavodu izučenih babic je mnino potrebo, da pride ljubljanski porodniški oddelek čimprej v zadostne negovine namenom odgovarajoče prostore.

Podražena avto-vožnja v Slovgoric. Svoj čas z veliko reklamo ustavljena avtoveza Maribor-Radogon, še zdaj ne funkcioniра. Poštni promet proti Sv. Lenartu opravlja zopet mariborski Nemec Lininger samo trikrat na teden. Osebni promet pa je navezan na avto privatnika iz Radenc. Pred nekaj mesecih je še stala vožnja Maribor-Sv. Lenart 40 K, nato 50 K, v novejšem času pa že 100 K. Ker se za prometne razmere preko Slovgoric nihče ne briiga, se ne bomo smeli prav nič čuditi, če bo to podjetje do Božiča omenjeno vožnjo zvišalo na 200 K.

Fotografski tečaj »Probudec« se je pričel s predavanji o splošnem znanju fotografske umetnosti. Predavanja se vrše na tehnički srednji šoli in so v zvezi z praktičnim fotografijem. Delom s tem se nudi osobito začetnikom, amater-fotografom — med dijašom, uradništvom itd. — lepa prilika osvojiti si potrebno znanje in spretnost v fotografiji. Opozorjam, da se še sprejemajo slušatelji in služiteljice v bremejnjem številu. — Vpisnina za one, ki niso vpisani kot slušatelji v »Probudinic« slikarski šoli znača Din. 15.—, ukovnina pa Din. 25 mesečno. Dijakom in dijakinjam srednjih šol se ukovnina event. zniža. — Prijave sprejemajo in daje potrebna poslana (ki so razvidna tudi na deski za razglas slike slike »Probudac«) vodja fotograf. tečaja g. Fran Vesel in vodja slikarske šole »Probudac« g. akad. slikar Fran Sterle.

Oskrbnik ubogih Alojzij Pogačnik bo izplačeval mesečne podpore 19. t. m. od 3. do 4. popoldne na magistratu, tržni urad. — Popravek g. Podbevk. Prejeli smo to-le pismo: Prosim, da priobčite sledete vrstice k notici »Vihar v Mestnem domu«. Na literarnem večeru, ki se ga je udeležilo vsega skupaj okoli 30 džakov, ni vršilo do nobenih resnih kontroverz med menoj in »najmlajšo strujo«, to pa zaradi tega, ker mi ni niti v sanjah padlo v glavo, da bi se šel pričakat z otročki, ki misljijo z nogami, pa se menilo priklopiti do svoje slave na ta način, da zlorabilo moje ime. Kaiti slov. javnost ne pozna dosedaj izmed domišljive troperesne deteljice niti enega. Anton Podbevk.

Pomanjkanje mleka v Mariboru. Mlekarice še vedno stavkajo proti maksimalni ceni po 8 K za liter mleka; pomanjkanje mleka, katerega je bilo pred maksimiranjem cen vsak dan dovolj na trgu, postaja čim dalje občutnejše.

Po enom letu prelet ropar. Pred letom dni je na cesti Borovnica - Vrhnika srečal neki potepuh brez doma in imena kmetico iz Borovnice. Na cesti je napadel in jo oropal za 3600 K. Ljubljanska policija je 11. t. m. po enem letu roparja izselila v osebi Janeza Puclja, ki je bil izročen sodišču.

Poneverbe pri Gasilnem društvu. Gledate velike poneverbe pri ljubljanskem Gasilnem in reševalnem društvu doznavamo, da je bil na podlagi prijave drušvenega predsednika, ki je prvotno ugotovil samo primanjkljaj 31.460 K arterian glavni drušveni tajnik Kemperle. Kolikor je dosedaj preiskava dognala, gre za sveto preko 30.000 K.

Borštne. »Klub Primorsk« predl. dne 17. decembra t. l. v Narodnem domu »Božični večer za siromščake primorske srednješole - begunci. Počkoviteljstvo je ljubezni prevzel gospoda Hribarjeva, zgodno gospoda ministra in kr. namestnika, ki se je takoj z odbornicami s vso vnočno lotila predvprav. — »Klub Primorsk« utvori s atroško igro, ki se bo dala na božičnički, eiklus otroških predstav v letomljanem zimskem sezonu.

Gospodarske vesti.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani otvori dne 15. novembra novo podružnico v Kršču.

— g Vzorčni semenji v Trstu se bo vršil po novih poročilih šele v jeseni prihodnjega leta. Posebna deputacija prizadetih trgovskih krogov se je mudila dolgača časa v Rimu in prinesla sedaj s seboj v Trst poročila, ki zvene ugodno, da bo namreč vlada izdatno prispevala k priprediti vzorčnega sejma. Določen je bil sejem za prihodnjo spomlad, sedaj pa je odložen na jesen. Ing. Pulitzer, ki se je doslej s to stvarjo zelo vestno in pridružil, je odstopen, kar je slabo znamenje za napovedane jesenski vzorčni sejem.

— g Angleški krediti za izvoz. Od septembra 1919 pa do septembra 1921 je izplačal oddelek za izvozne kredite v Londonu 1.276.079 funtov posojila in sicer za Finsko, hantijske pokrajine, Poljsko, Češkoslovaško, Jugoslavijo, Romunijo, Bolgarsko in Avstrijo.

— g Ruska pristanišča — svobodne luke. Kakor poročajo iz Petograda, namerava sovjetska vlada proglašiti nekatera ruska pristanišča za svobodne luke v svrhu lažjega prometa z inozemstvom.

— g Francija se vzemirja radi padca mark. Pariško časopisje je vzemirilo glede pada marke in njegovih eventualnih posledic, zlasti vsled reparacijskega vprašanja. »Echo de Paris«javlja, da je predsednik Millerand včeraj imel z ministri, ki so pri reparacijskem vprašanju direktno interesirani, dališi razgovor. Razpravljali so o zelo resnih odredbah.

— g Podružnica ruske državne banke v Berlinu. »Rote Fahne« poroča, da se ustanovi v kraju v Berlinu podružnica državne banke ruske sovjetske republike.

— g Francija potrebuje orehe. Francoska vlada je prepovedala uvoz rogačevine, prašičev in ovc. Dovolen je uvoz salam, suhega mesa in ostalih mesnih proizvodov. Francoski trgovci potrebujejo orehe, za katere obljubujejo dobre cene.

— g Podaljšanje delovnega časa v Švici. Iz Ženeve poročajo, da bo zvezni svet najbolj izkonzerviril predlog, na katere vse vpletje v vseh podjetjih 9urni delavnik.

— g Nov Priročen pristojbenik izide tekmo decembra in bo obsegal na edino urejeni razpredelbi vse pristojbine v smislu novega, sedaj od zakonodajnega odbora narodne skupštine obrenega začasnega pristojbinskega zakona, kakor tudi vse s o d n e in pošte pristojbine. Upoštevane so pa tudi še prejšnje, vsled posebnih zakonov in odredb veljavne pristojbine in olajšave. Knjiga stana broširana 10 din., kot priporočena tiskovina din. 11'50 ter je tako praktična in neobhodno potrebna za vse pisarne, urade, trgovce in za privatnike, ki imajo poslo z oblastmi. Radi omejene naklada je takoj naročiti pri izdajatelju: Dr. Ivan Černe, Gospodarska pisarna, Ljubljana. Pri naročilih nad 100 izvodov 10%, nad 500 izvodov 20% popust. Denar je vposlati ob naročilu ali pa nakazati na čekovni račun št. 10.868.

Sokolsko.

— Društvo za zgradbo sokolske doma v Šmartnem pri Litiji je darovalo omizo pri z. Robavsu istotam K 400, vesela družba pri Belem volku v Ljubljani pa K 96. Odbor izreka darovalec srčno hvalo z željo, da bi našli mnogo posnemovalcev. Te dni razpošilja društvo položnice razmerni prialjenci Sokolstva in ih vabi, da pristopijo kot člani. Uverjeni smo, da ne bomo naleteli na trda srca. Zdravo!

Izpred sodišča.

— Radi zlorabe uradne oblasti oboženi carinik Dunajski židi Petranik, Klapholz in dr. so ovadili Kazimira Mihajloviča, carinika na mariborski obmejni kontrolni postaji, da je zlorabil svojo uradno oblast proti njim tudi z dejanskimi žaljenji, zlasti, da je enega z glavo potisnil ob zid s tako silo, da mu je zbil zob. Oboženi uradnik zanika tako surovo dejanje. Prvi sodnik je verjel na Dunaju pod pristego založenim tožiteljem ter Mihajloviča ob sodil na 400 K globe. Obsojeni se je pritožil na vzklicno sodišče. V ponedeljek zaslišane priče, med njimi tudi eden tedaj navzočih državnih redarjev niso mogli potrditi, da bi se bil Mihajlovič res tako daleč spozabil. Pri glavnem razpravi se bodo najbrži konfrontirati pričakovali.

— Izbrani porotniki za mariborsko poroto, ki se prične dne 12. decembra. Glavni porotniki: Vidmar Anton, Studenec, Lešnik Ljudevit, Št. Il. Rojko Ivan, Muretnički, Kekc Peter, Bukovci, Ferk Janez, Pesniški dvor, Marin Janez, Bezina, Koropac Franc, Studenec, Kreuz Avgust, Ormož, Samastur Ljudevit, Sp. Polščava, Matuš Hinko, Sl. Bistrča, Kavčič Franc, Studenec, Kodrič Ivan, Fram, Toplak Alojzij, Destnici, Peklar Matija, Sp. Jakobski Dol, Jug Anton, Krčevina, Prepelec Anton, Središčec, Senčar Anton, Pušenči, Koder Jože, Sv. Lovrenc, Grahoršnik Konrad, Ložanc, Wutt Karol, Sl. Bistrča, Erič Jože, Ročnja, Schmirmaul Josip, Pobrežje, Kirič Ivan, Pavlovci, Kranjc Tomaz, Fram, Ravil Ivan, Trgovščice, Omerzu Daniel, Sl. Bistrča, Dostal Pavel, Ptuji, Kuharčik Ivan, Lesnica, Sauperl Alojz, Zlinska, Toplak Martin, Podvinec, dr. Glačnik Franjo, Rudoč breg, Svetišek Anton, Sp. Hajdin, Kotnik Matija, Sp. Polščava, Rečnik Franc, Razvanje, Rečnik Franc, Razvanje 40, Vinčko Anton, Lancova vas, Nadomestni porotniki: Vratarč Stefan, Vodušek Ivan, Vracač Karel, Kovček Ivica, Šubec Aloj-

z, Grinšek Alojzij, Rutnik Jakob, Rolko Ivan, Ziverlin Franc — vsi iz Maribora.

— Ker je z operacijo povzročil splav. Mariborsko okrožno sodišče je te dni končalo dolgotrajno razpravo kočljive vsebine, zanimive za naše medicince in juriste. Na varnostno oblast je došla anonimna ovadba, da je dr. Herman Kraus natačni Antonij G. odpravil sad nesrečne ljubezni, ali kakor sicer pravijo, da je na pravil operacijo za provozitev splava. Prvena na ta način javljenemu slučaju je sledil drugi, bolj zanimiv, ker je ljubimcu sam ovadil svojo ljubo iz jeze, da se je upala od njega terjati odškodno za otroka. Tudi tja je natačnica Bett P. Državno pravdinstvo je seveda takoj zagrabilo za slučaj. Obdoženi zdravnik ni tajil ne enega drugačega slučaja. V prvem slučaju je rekel, da je bila nosečnica tako ozke konstitucije, da se je že v enem slučaju moral podvreti cesarskemu rezetu, ki se ni povoljno izlečil in je v ponovnem slučaju bila nevarnost za življenje matere in otroka. Predno pa se je odločil za uvod umečne splave, le konzultiral kolego dr. Neuwirtha, ki je žensko dobro poznal in ki mu je tako operacijo svetoval. Glede drugačega slučaja se je obdoženec Izgovarjal na bolezni v ledvicah nosečnice. Odločil se je za operacijo šele ko mu je prinesla to zadevno razpravo od vojaškega zdravnika dr. St. Klubu temu zagovor ga je državno pravdinstvo tiralo radi hudo delstva po paragrafu 144 na obtožno klop pred senat. Pri prvi razpravi je podal samo eden izvedenec (dr. Ipač) svoje mnenje, drugi (dr. Zakrašek) si je pridržal svojo izpoved za prihodnjo razpravo, ki se je vršil v petek popoldne. Sio je bil v glavnem za vprašanje, ali je bil obdoženec upravičen do take operacije, oziroma ali je bila v obeh slučajih res nujno potrebna. Tu so se izvedenika mnenja nasprotovala. Primarij dr. Jenko (Ljubljana) je v svoji pismeni izpovedi, predloženi po dr. Ipaču mnenju, da operacija ni bila potrebna. Mariborska izvedenca sta se sklicevala na staro in novo šolo: ena dovoljuje, druga prepoveduje. Dr. Kraus zastopa svojo staro šolo, sklicujec na graška profesorja Rosthorna in Rokitanskega, oziroma na knižno prof. Schauta. Dr. pravnik je predlagal med drugim, da se skupni vozovni park nasledstvenih držav izroči cirkulaciji celokupnemu železniškemu omrežju Evrope. Pododsek je sklenil, da so vozovi skupnega vozovnega parka v Italiji pa naj bodo izročeni reparacijski komisiji na razpolaganje. O teh vozovih naj definitivno odloča ta komisija.

Kolikor se tiče železniških vozov, nahajajočih se na italijanskem ozemlju, je železniška uprava Italije pripravljena, dati na razpolago 2000 vozov, ostali vozovi skupnega vozovnega parka v Italiji pa naj bodo izročeni reparacijski komisiji na razpolaganje. O teh vozovih naj definitivno zaključi portfelj vojnega ministrstva, ki je predlagal razdelitev skupnega vozovnega parka med nasledstvene države. Ta pravica je priznana reparacijski komisiji. Sklepi pododseka so samo provizoričnega značaja, da se začasno urede mednarodni transporti. Tudi glede potnih vozov je dosezen uspeh, ker se je pododsek postavil na stališče sklepov pariške konference glede vidiranja potnih listov.

Telefonska in brzojavna posločila.

Konferenca v Portorose.

— d Portorose, 14. nov. Razprave konference v Portorose so v težavnem vprašanju skupnega vozovnega parka došle do povoljnega uspeha. Odboru, v katerem so zastopani strokovnjaki vseh 7 držav, kakor tudi Anglije v Franciji, se je posrečilo, najti ugodno rešitev, ki je v skladu z določili mirovnih pogodb. Tudi dela transportne komisije se uspešno nadaljujejo in se prejšnje končajo sredi meseca novembra. Druge komisije bodo sodelovali na delu prejšnjega že preje zaključile.

RAZDELITEV ŽELEZNIŠKEGA VOZOVNEGA PARKA ZA MEDNARODNE TRANSPORTE

— Gradec, 15. novembra. (Iz.) Tagesposte priobčuje danes poročilo svojega dopisnika iz Portorose, da se dne 12. t. m. Poročilo pravi med drugim: Posebne važnosti je včeraj v pododseku komisije za ureditev transportov storjeni sklep, da se skupni vozovni park nasledstvenih držav izroči cirkulaciji celokupnemu železniškemu omrežju Evrope. Pododsek je sklenil, da so vozovi skupnega vozovnega parka v Italiji pa naj bodo izročeni reparacijski komisiji na razpolaganje s posebnimi znamenji, obdrže pa še nadalje imena in odznačke nasledstvenih držav. S 1. januarjem 1922 naj stopi v veljavo glede teh vozov dogovor v Strezi.

Kolikor se tiče železniških vozov, nahajajočih se na italijanskem ozemlju, je železniška uprava Italije pripravljena, dati na razpolago 2000 vozov, ostali vozovi skupnega vozovnega parka v Italiji pa naj bodo izročeni reparacijski komisiji na razpolaganje. O teh vozovih naj definitivno zaključi portfelj vojnega ministrstva.

Pododsek ni definitivno zaključil nobenega sklepa glede razdelitve skupnega vozovnega parka med nasledstvene države. Ta pravica je priznana reparacijski komisiji. Sklepi pododseka so samo provizoričnega značaja, da se začasno urede mednarodni transporti. Tudi glede potnih vozov je dosezen uspeh, ker se je pododsek postavil na stališče sklepov pariške konference glede vidiranja potnih listov.

Rekonstrukcija Stambolijskega kabine na Bolgariji.

Politični kurz ostane isti.

— Sofija, 15. novembra. (Iz.) V zadnjih dneh je bila izvršena politično zanimiva rekonstrukcija kabine Stambolijskega. Ministrski predsednik Stambolijski je odložil portfelj vojnega ministrstva, ki je sedaj združen z notranjim ministrstvom, katero je prevzel dosedaj minister pravde Radulov.

Narodni poslanec in državni pravnik v procesu Radoslavova — Petar Janev je prevzel ministrstvo pravde. Ministrstvo saobračaja, pošte in brzojava je prevzel Hristo Manolov. Ta rekonstrukcija kabine je važna za nadaljnji razvoj bolgarske notranje politike. Značilen je vstop v kabinet politika Manol

O pristojbinskem zakonu in poslovnem davku.

(S shoda notarjev.)

Na zboru notarjev iz Slovenije v nedeljo, 13. t. m. so bile, kakor smo že včeraj bili omenili, sprejetе važne resolucije in sicer: a) resolucija k referatu predstnika g. Aleksandra Hudovernika o pristojbinskem zakonu. Resolucia slove:

Na shodu dne 13. novembra 1921 zbrani notarji iz vse Slovenije odločajo proti začasniemu zakonu o državnih troškarini, takšnem in pristojbinah z dne 27. junija 1921, U. L. 259/1921 in pravilniku k temu zakonu z dne 20. julija 1921, U. L. št. 268/1921 in to iz sledečih razlogov:

I. Temu zakonu manjka sistematična in preglednost, v nekaterih točkah je celo nelasen, tako da se v njem ne spozna ne uradnik, ne lajk, najmanj pa tisti, ki to so avokati, notarji in sodniki, ki bi se morali po njem ravnavi. Ta zakon je provzeti veliko zmedo in brez vsakega pretravanja se more trditi, da se sedaj v pristojbinskih zadevah ne spozna živa duša. Vidijo se mu, da je bil v nagnici sestavljen in da niso pri sestavi tega zakona sodelovali strokovnjaki, ki poznajo v novih pokrajnah veljavni pristojbinski zakon, in pa srpski zakon o taksah, brez takega strokovnega znanstva pa je absolutno izključeno, sestaviti dober zakon, ki naj ima trajno veljavo. Tudi se pri sestavi tega zakona ni oziralo na pokrajinske razmere in potrebe, ki so dokaj drugačne, nego v Srbiji, Črni gori, Bosni in Hercegovini, kjer imajo že vedno zadruge, tedaj popolnoma drug ustrol, nego v Sloveniji in Dalmaciji.

II. ugovarjajo proti temu, da se je odpravilo progresivno stopnjevanje odstotne pristojbine pri kupnih pogodbah, katero je edino pravilno in ustreza vsem modernim načelom odmere pristojbin, ugovarjajo proti temu, da so se včasih vse udobnosti, katero so dosegli ustvari sorodniki, lastniki majhnih kmetij, udobnosti pri novih stavbah, pri prenosu lastnine od dedičev na druge osebe v gotovem času itd., ker se je s tem, ne ozirale se na potrebe ljudstva grešilo zoper vse socialno politične ozire.

III. ugovarjajo proti temu, da se morata odseči vse pristojbine plačati v naprej, ne glede na to, ali so pravilno zaračunane ali ne.

IV. ugovarjajo proti temu, da se je odmera pristojbin (za sedaj samo od kupnih pogodb) odvezla juridično in finančno-pravno izobraženim uradnikom finančnega ravnateljstva, ki so po svojih studijah, izobraženi in skutnih edino poklicani kot strokovnjaki in večinski odmerljati pristojbine, in da se je odkazala davčnim uradnikom, kateri spadajo po svojem ustrol med takezvane izvršnike urade. Ta spremembu pa v veliki kvar prehvalstvu, ker davčni uradniki po svojih studijah in izobražbi, ker jim manjka juridična in strokova izobražba, niso kвалиficirani za tako poslovanje. Velja pa še vedno načelo, da so uradi zaradi strank, ne pa stranke zaradi uradov.

V. ugovarjajo zoper to, da so finančna oblastva ne samo od odmere, temveč tudi od reševanja pritožb popolnoma izključena, če tudi so za to delo edino poklicani faktorji; osobito pa ugovarjajo za to, da je za prošnje za povrnitev pristojbin in za rešitev pritožb edina instanca generalna direkcija posrednih davkov v Beogradu. Opravljena je boljšen, da le-ta direkcija ne bo zmogla tega dela, ker ji bo do take prošnje in pritožbe iz cele države, prihajajo in se bo rešitev takih zadev zavlekla na nedogleden čas, kar bo provzemo nezadovoljnost in nezaupljivost oblastva v državno poslovanje, na drugi strani pa godniranje in zabavljanie. Pristojbinske zadeve se morajo rešiti od izvežbanih, kvalifikovanih uradnikov v najkrajšem času. Ugovarjajo pa tudi zoper to, da so se odpravile vse medinstanke, kar bila vsem modernim načelom v obrazu, in da so se s tem brez vsakega povoda potisnili naši preizkušeni finančni uradniki na stran; ugovarjajo tudi zoper to, da se bodo preveč ali napačno zaračunane pristojbine vratale strankam brez obresti, kar je krivljo, ker bodo s tem postopanjem dotični državljanji brez njih krive oškodovani na svoji imovini.

VI. ugovarjajo z vso odločnostjo zoper globo, ki jih narekuje začasni zakon za primer, če se pristojbina ne plača pravoceno, ali če se ne uporabijo predpisani kolekti itd. Ta določba je tembolj neutemeljena, ker se je začasnega zakona noben, tudi najbolj rutiniran človek v nekaterih zadevah ne spozna, kako mu je kolekovati in kako mu je postopati. Ugovarjajo tudi zoper to, da je vsako oblastvo, pred katero pride kaka nezadostno kolekovana listina, opravljeno izreči razsodbo glede kazni, kar je pa popolnoma izključeno, ker nima vsake oblastvo v pristojbinah izvežbanih uradnikov na razpolago. — Ugovarjajo

pital in ne v resnicu v prometu pridobljeni dobitek, kvaren, ker uničuje obratno glavico navadno najslabših slojev srednjega stanu.

5. dodatno, da se poslovni davek notarijem odmeri pavašno, dokler zakon ni ukiniten.

Kultura.

Dr. Čerinovo simfonični koncert.

Tiho in skromno nam nosi dr. Čerin vsako leto svoje darove. Nekdan, nevabilen pride, brez hvale gre. Za vse svoje intenzivno delo vtiča s tigo boljo v srcu v žep zabavljice, pikre nasmeške, celo preziranje izvestnih krogov. V deželi, kjer država gleda na glasbeno delo kot na spremnost, ročnost — svojo trditev lahko do kažem — vsporejajoč umetnost na tak način k spremnostim, recimo, kegljanju, rokoborbu, hoje po vrvi itd., sicer res ni pričakovati razumevanja all celo podpiranja; navzlic temu pa naj dr. Čerin vendarle dobro spi, saj mirna vest je najboljša blazina. Služba vojaškega kapelnika ni zavidenja vredna. Mnogokrat je v volni dobi godba vzpodbudila plaha srca k zmagonosnemu pozivu. Kapelnik pa menda ni postal general za to. Tudi dr. Čerin ne bo, četudi bi to stokrat zaslužil. Vsak smrkavi latinant je včasih gledal na kapelnika — trpinu s preiziranjem. Ce je sedaj drugače, ne vem. Morda bi Čerin vedel o tem kaj več povedati.

Njegov orkester sestoli iz najheterogenih elementov. Po narodnosti, znanju, ambiciji prava meščanu, ki se komplicira še z večnim menjavanim ljudi. Zato ni čudno, če je suha takega orkestra večja, karibljevna občina pri drugih orkestrih. Tam, kjer vsak posameznik ne čuti harmonične skupnosti, kjer ni vsak polnoredna, harmonična zveneca natura, kjer vsak igra le svoj glas in le sozvoje ločno, podrejeno volji, zapovedi kapelnika, proti katemu vsled svoje odvisnosti morda čuti celo odpor, tam zvočni rezultat ne more biti elementarno silen in brez greinke osrediline. Skrivnost vespeha ali nevsehna ni utemeljena samo v znanju in volji kapelnika. Nikdo ne more Čerina odrediti neverjetno živave vztrotnosti, ki je še v visokih letih mladeničko neugnana. Da bi imel pod svojim taktiro polnoverden orkester, kosal bi se lahko veseljno z marsikom, ki gleda nanj z vrha.

Koncert je obsegal tri dela: Glinkovo uverturo k »Ruslan in Ljudmila«, Mendelssohnovo vijolinski koncert in 4. Brucknerjevo simfonično. Enorodnost večera je obstajala v tem, da so vse tri skladbe nosile odznak romantične. Romantička sta Glinka in Mendelssohn, Brucknerjevo četrti pa imenujejo romantično.

b) Dalje je sprejel zbor k referatu notarja g. dr. Kuharja o resoluciji o poslovnem davku:

1. Notarji in notarski kandidati, zbrani na shodu dne 13. novembra 1921, uvedli so potrebo, da si država pošče novih virov za svoje dohodek v novih davkih. Predlagajo pa, da se novi davki z vso opreznostjo in prevdarnostjo uvažajo da se noben davek ne vpelje, predno se niso zaslišali prizadeti stoli po svojih legalnih zastopnikih. Opozarjajo vlogo na dočelo. S 135 lit. g. not. reda, po katerem je notarska zbornica poklicana izrekati mnenje o zakonodajstvu in o predlogih, ki se imajo zakonodajni skupščini predložiti.

Opozarjajo poklicane činitelje, ki se v predležem slučaju povodom uvedbe novih davki, ker jim manjka juridična in strokova izobražba, niso kvalificirani za tako poslovanje. Velja pa še vedno načelo, da so uradi zaradi strank, ne pa stranke zaradi uradov.

2. Davek na poslovni promet, uveden z uredbno dne 27. junija 1921, št. 889, smatrajo zborovalci v formalnem obziru poščen, ker ta uredba ni bila kot zakon odobrena od zakonodajne skupščine.

3. Uvedeni davek na poslovni promet ogroža eksistence, zlasti prostih poklicev z akademsko izobražbo ki so vsed dragi zelo prizadeti in vsled toga časa za svojo odgovorno delo mnogo prenizo plazani v primeri z drugimi, zlasti manualnimi delavci.

Predlagajo torej, da se davek na poslovni promet ukine za vse proste intelligentne poklice z akademično izobražbo, zlasti za notarje, odvetnike, zdravnik, zoobzdravnike, veterinarce, geometre itd. toliko časa, dokler se ne izdelja na novi podlagi nov davčni načrt glede skupnih po državi zahtevanih davkov.

4. Zborovalci izražajo mnenje, da je vsak davek, ki zadeva obenem obratni ka-

stasli prizadeti stoli po svojih legalnih zastopnikih.

Pri izvajanjem pride ū seveda glavno v poštev solist. Ne morem reči, da sem se posebno navdušil za njegovo igro in način interpretiranja. Njegov instrument ni odličen. Manika mu tonske masivnosti. Iz-

cert v svojem polnem obsegu ponavljajoči tudi za našo šolsko mladino, vendar pa bi svetoval, da se primerno skršlja. Morebiti bi kazalo izpustiti za to priliko nekoliko številki »Opela« ali prvi dve številki iz turške »Sv. Ivana Zlatoustega«.

— Za komponista »Lepa naše domovino«. U gradu Vinkovcima odkritje se spomen-ploča sa reliefom: Josipu Runjaninu-Kuzminčinu, koli je ishtrio naplev i polarizovan hrvatsku himnu »Hrvatska domovina«, poznatija pod imenom »Lepa naše domovino«. Jedna spomen-ploča biti će postavljena na rodbino kući, a druga se reliefom na palači Šumsko-gospodarskog ureda brodske imovne općine. Kako je postavljano na rodbino kući, ne vidiš.

Gakor bi se pes strgal iz verige, je reklo Bruckner sam o sebi, ko je komponiral svojo prvo c-molno simfonijo. In v svojem 43. letu! Ni bil eden onih blagovljenih umetnikov, ki jih predišči molični pripeljejo do praga svetinja umetnosti. V težkih borbah, v človeški in umetniški samoti je zrastel, in kar je v njejovo osamelost protiključno umetniškega (Bach, Beethoven, Schubert, Wagner) zmešalo ga je bolj, kakor vzpodbudilo. Ce bi ne bil fond njegove notranje sil in umetniške bogastva tako velik, pognil bi pod maso umetniških vtičov, ne da bi našel svojo lastno pot. Ko je napisal svojo prvo revolucionarno simfonijo, ni poznal od Wagnerja več kot »Lohengrina«.

L. 1873. Je Bruckner prvikrat stopil pred dunajsko publiko s svojo c-molno simfonijo, s katero je na mah odprl široko vrata v simfonsko umetnost. Tedaj je le peščica navzočih čakala konca. Publike je bila zmešana, razčlana all topa. Dans bi ih ne odšlo toliko, kolikor illi je tedačakalo. Duh ne more na mah izčrpati vse grandiozne globine Brucknerjeve dela. Zato bi zamogli govoriti le o vtiču, ki ga izloča 4. simfonija na poslu Salca. Zdi se ti, kakor bi se potapljal v veletoku tonov. Dečki, tožilo, smelo se zdaj v gozd, zdaj globoko pod zemljo, zdaj v viharhinskih vtičih. Isčeš brega, toda nes je to tiski valovi, ne dalo ti oddih, prepusti se jin brezmočen. Ko te vendarle vržejo na breg, zmešan si, začudiš se tišin, zdi se ti, da je mimo tebe šel blestec meteor, katerega odsev ti še bliži v očeh. Meteor — Brucknerjev genij! Čerin ga je pričaral s svojo takirko. Hvala mojstru!

— »Vesna«. V torek se prične z razpolaganjem »Vesne« in tudi knjižnica je dobro takrat na razpolago. Ta zvezek obsegajoč 4. in 5. zaročno in stane K 60. Naroča se v upravnosti »Vesne«, Miklošičeva cesta 16, pisarna Delniške tiskarne. Vseblina je tako izbrana in bogata da mora zadovoljiti vsakogar. Ker prinesemo oceno prihodnosti, naj za danes omenimo samo našstveno stanje, ki včinkuje nad vse elegantno in časovno. Kolorit ovitka je sestavljen iz sedaj načeli priljubljenih pariških modnih barv, rmena, črna in bledo vijoličasta.

— »Jugoslovenska Nijava« br. 44. Ime to je vsebino: Dr. Lujo Thaller, Nauci iz madžarske sfere. — Dr. Mita Kostić, Geneza njemške kulturne orientacije u Srbu. — Đuro Dimović: O tragidrom. — Dr. Tadeusz Lubaczewski: Poljski proporod. — Jugoslovenski pregled: Unjetnost: Nauka; Prosvjeta; Slavenski pregled: Čehoslovački glasnik; Ruski glasnik. — Inostrani pregled: Njemačka. — Listak.

— »Narodnogospodarski Vestnik«. St. 10. imo slediče vsebino: Naša industrija železa in železni v težki krizi. — Anketa o poučevanju knjigovodstva. — Gospodarstvo na svoji zemlji. — Plenarna sejma trgovske in obrtniške zbornice. — Raznotrosti. — Društvene vesti. — Začasna nemško-slovenska kemijska terminologija.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠCA V LJUBLJANI.

Drama:
Torek, 15. novembra: Zaprtje.
Sreda, 16. novembra: Komedija zmešavaj. B.
Četrtek, 17. novembra: Revizor. Izven.
Petek, 18. novembra: Komedija zmešavaj. D.

Opera:
Torek, 15. novembra: Rigoletto. A.
Sreda, 16. novembra: Evangelijk. D.
Četrtek, 17. novembra: Carmen.
Petek, 18. novembra: Zaprtje.

Dobra žena in mati ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Felle, rai prijetno dišečega »Elsafliida« doma. Služi za drgjenje hrba rok nog in celega telesa, kot kosinetum, ki so težki na usta, kožo in glavo. Množično močnejši, izdatnejši in deljujoči kakor francosko žganje. 3 dvojnate steklenice ali 1 specijalno steklenico skup skup z zamotom in poštinjo za 48 krom pošilja: Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg 238 Hrvatsko.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

Salma.

Neraztržljivi kavčku-vi podpetniki za čevlje.

Podružnice:
Split, Trst, Sarajevo,
Gorica, Celje, Mari-
bor, Ptuj, Brežice.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA
LJUBLJANA - STRITARJEVA ULICA 2.
se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.
Prodaja srečke razredne loterije.
Telef. štev. 261 in 413.

Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica
K 50,000.000.
Rezervni zakladi
K 45,000.000.

Stereoparat

format 45×107 na prodaj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8213

Krojač - prikrojevalec

z večelno prakso išče primerenega de- la. Eventuelne ponudbe Poštne ležeče Ljubljana pod št. 121. 8212

Priženitev.

Soliden mož, katoličan, 29 let star, zdrav in muzikaljen, bi se rad priženil ne kako posetov ali trgovino. Vdove z otroki niso izključene. Pisma pod št. 222-8201 na upravo Slov. Nar. 8201

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani naznanja, da bo otvorila 15. novembra 1921 v Kranju novo podružnico, ki bo poslovala pod tvrdko

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Kranju.

Nova podružnica bo izvrševala vse v bančno stroku spadajoče posle, sprejemala vloge na knjižice in v tekočem računu proti ugodnemu obrestovanju, dajala vsakovrstne kredite, izvrševala nakazila v tu in inozemstvo, prodajala in kupovala vrednostne papirje, valute in novice, sprejemala borzna naročila itd. t. d.

Naša preljuba zlata

Tatka

nas je dne 13. novembra 1921 ob pol 8 uri zvečer za vedno zapustila, kar naznanjam vsem sorodnikom, priateljem in znancem.

Oskar in Angela Skušek, starši. — Nada, Majda in Silvica, sestrice. — Janez, bratec.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, tista itd., gospoda

Josipa Hočevarja

višjega nadzornika državnih železnic

se tem potom vsem najiskreneje zahvaljujemo.

Posebej bodi izrečena zahvala gospodom tovarišem pokojnika za mnogobrojno spremstvo, ravateljstvu državnih železnic in gospodom tovarišem 6. oddelka v Zagrebu za poklonjena vence, ugledni godbi in cenjenim pevcom Zvez jugoslovenskih železničarjev za gulinive žalostinke, vsem darovalcem vencev in vsem, ki so dragega pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, kakor tudi za osebno ali pismeno izraženo sožalje. Končno se zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih urah stali na strani.

Ljubljana, 12. novembra 1921.

Rodina Hočevar - Niklshacher.

Terezija Avbelj roj. Vintar naznanja v svojem im v imenu svojih nedorasilih otročev Dragose, Tejosa in Tirketa preživostno vest, da je njen nepozabni, srčno ljubljeni soprog, nenadomestljiv oče, sin, brat, stric in svak, gospod

Valentin Avbelj

hišni posest. In pokovski mojster na Glincah št. 78

po kratki mučni bolezni, previden s točilji sv. vere, v 42. letu svoje starosti mirno v Gospodu zasplal.

Pogreb se bo vršil v sredo, dne 16. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti, Glince št. 78, na farno pokopališče na Viču. Sv. mise zadušnice se bodo brale v farni cerkvi na Viču. Boditi mu ohranjen blag spomin!

Na Viču, dne 15. novembra 1921.

Kupi se

več vozov suhih češpolj za žganje žgati. Ponudbe na Fr. Dekleva, Svinina - Prestraneck. Julijška Benečija. 8148

Prodasta se

dve suknji dobro ohranjeni in druga oblačila. — Poizve se: Gospodarska c. 2, t. modat, Leve, od 14. do 15. ure. 8120

Ježice

vsako množino kupuje Alejzij Šapeš, trgovec, Sladka gora, p. Šmarje pri Jelšah. 8192

Na stanovanje in hram

se sprejmejo dijakinja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8211

Lokomobil

30 do 50 konjskih moči kupi takoj mestna občina Slovenskih Šoštanj. Ponudbe je pošiljati direktno na občino. 8154

Koniske odeje

in fine volnene odeje v največji izbiri po tovarniških cenah pri M. Bauer, Zagreb

ilica 39.

Tekstilno blago na debelo. Odeje za zorce pošiljam brzovozno na ogled. 6616

Samu za preprodajalce.

,Diamalt'

Pozor, pekarji! „Diamalt“ tvornice Hauser & Sobotka, Dunaj-Stadlau v predvojni kakovosti se dobijo zoper na glavnem zastopstvu za Jugoslavijo Edward Dukšanec, Zagreb. Skladiste Strossmayerova ulica 10. 7269

Bukovo oglje in bukova drva

tudi mrežana kupim vsako množino. Ponudbe pod „Oglje“ na Aloma Company, anonimna družba z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3. 8167

Spreten zastopnik

se sprejme. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „TVornica 1921, 8175. 8175

I^r namizna jabolka

v zaboljih od 30 kg naprej, razpošilja tvořka:

Anton Fazarinc,
Celje. 8190

Motor

11/2-2 HP 300 volt kupi tvornica kuhvert. Šoltenburgova ulica 3. 8178

Mlad, zdrav, pošten fant

s srednjo izobrazbo, kateri ima veselje do lesne trgovine, se sprejmejo takoj v službo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8182

Narodna knjigarna v Ljubljani

Prešernova ulica štev. 7.

pripravlja

kancelijski, konceptni, pisenski, svitki in barvani papir,

kuseci s pisenskim papirjem.

Zgornje knjige
v vseh velikostih, črteže s uno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polmanje.

Dajemalne knjizice po različnih cenah.

Zaloge Šolskih zvezkov.

Zavitek za urad v vseh velikostih.

Veliča izber

več pisanilnih potrebnosti, svitalkov, peres, peromilov, radič, kamouškov, tablo, druge itd.

Barve za boje in umetnike.

Razglednice
pokrajinske, umetniške in narodne t. d.

Na prodaj

trgovske šteleže in 2 pulte z marmornima pliččema. Po-

vprašati pri Franc Medica, Sodna ulica 7. 8137

Gostetorijev Rotary razmnoževalni aparāt

skoro nov, se cena predra. Jurčev trg 3, III. L. B. Od 12. do 2. 8131

Soba

za boljšega gospoda se lice. Ponudbe pod „St. 216“ na upr. St. Nar. 8216

Dve lončeni peči

po 2 1/2 m visoki predra Sever & Co., Ljubljana, Wolffova ul. 12. 8217

Meblovano sobo

s separatom v hromu, eventuelno s celo okvirjo labe za takoj mlad uradnik. A sobo plača do 600 K mesečno. Ponudbe pod „Stalno bivališče 8214“ na upravo Slov. Naroda. 8214

Soliden gospod išče stanovanje

ako mogoče s hrano. Ponudbe pod „Solidnost 8209“ na upravo Slov. Naroda. 8209

Obvestilo.

Cenjenim naročkom naznanjam, da sem svojo delavnico v Dunajske ceste št. 6 prenesel na Gospodarsko cesto 16 (prej Marie Teresije cesta) posti na pri Levu, dvorišče Karol Hlupič, strugarski mojster v Ljubljani.

Sprejme se spretna, plačilna natakarica

za takojšnji nastop. Ponudbe pod „Plačilna natakarica 8195“ na upr. St. Nar. 8195

Površne suknjiče

iz črnega ali rjavega usnja prprav za lovce, šoferje, rolnike in delcev v najhitrejšem času Potečnik, Šoltenburgova ulica 6, I. L. Ljubljana. 8194

Ponizkiceni:

nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji, tudi malo rabljeni.

F. Batjel, Ljubljana, Stari trg št. 28. Karlovska c. 4.

Divjačino in perutnino:

zajce, srne, jelene, fazane, jerebice, divje race istotak piščance kokoski, goske, race, pularde, purane itd. kupi v vsaki množini po najvišjih cenah eksport perutnino in divjačine, E. Vojvodja, Čakovce, Međimurje. Brzozjni noslov: Vojna Čakovce. Interurb. telefon: št. 59. 7926

Kupi se

dobra lovaka puška „Hamerles“ kal. 16, event. se tudi zamenja z istotako s petelinji. Ponudbe pod „Lovec 8206“ na upr. Slov. Naroda. 8206

Dynamo

z 100 Amp. 30 Volt, 108 HP, zamenjam z dynamo z najmanj 25-40 Amp. 80 eventuelno 110 Volt, na čez 1000 obratov. Studenci pri Mariboru, Šoltenburgova ulica 43. 8131

Tapetiranje avtomobilov

izvršujem po modernem vzorcu in po najvišjih cenah. Istotako izdelujem vsakokratno konjake oprevo, popolno predmete in delcenjice.

St. Vincek, Ljubljana, Glince št. 90

Nem starejša služkinja

ki zna tudi samostojno kuhati. Plača 350 K. Plačilna ponudbe pod „Služkinja 350“ pošte ležeče Ljubljana, glavna pošta. 8185

Klet.

Večja prostorna klet s posebnim, možnim dviganjem se edina takoj v namizju v Spodnji Štiki, Kolodvorska-Lepodvorska ulica 181. Oglašati se je v isti hiši v pisarni tvořke J. Gol evček.

Vile Peli

Siva Peli no. Franketi poročna.

November 1921.

Tesarstvo!**Franc Martinec, Tesarstvo!**

mestni tesarski mojster izvršuje vsa tesarska in v to stroku spadajoča dela solidno in v najkrajšem času po dnevnih cenah. — Kujuje tudi cele gozdne parcele, okrogli les po najvišjih cenah.

Lesna industrija na Štajerskem sprejme takoj

praktikanta

ki se ne boji dela. Ponudbe z vsemi potrebnimi podatki se nai posljejo na Anonski zav. Drago Šmoljak in drug, Ljubljana, Sodna ul. 8.

Graški Dieselov motor

najcenejša obratna moč 30, 40, 65, 80, 100, 120, 130, 150 in 200 HP, takoj dobavno.

Grazer Wagon- und Maschinen- Fabriks- Aktiengesellschaft vormals Joh. Weltzer.

SEDEZ DRUZBE: Wien I. Wildpretmärkt 10. Telefon štev. 22.501

Brzozavi: Grazer Waggonfabrik Wien.

TVPRNICA IN GENERALNO RAVNATELJSTVO: Graz, Eggenbergerstrasse 31. Telefon: št. 4206, 3462. Brzozavi: Waggonfabrik Graz. 7935

Kakršen gospod, tak sluga.

Velezanimiva burka iz vojaškega življenja. Vprizarja se z velikim uspehom na številnih odrih.

Cena K 9.

D